

Thema 2

Praten en luisteren

BESTE OUDERS EN VERZORGERS

Dit is het ouderblad bij het leefstijlwerkboek voor groep 5. Leefstijl is een programma dat kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs helpt sociaal emotionele vaardigheden te ontwikkelen.

De leefstijllessen zijn erop gericht om kinderen vaardigheden te leren die in de samenleving onmisbaar zijn. Denk bijvoorbeeld aan samen spelen, samenwerken, praten en luisteren, rekening houden met elkaar, gevoelens uiten, omgaan met verschillen, conflicten oplossen, opkomen voor jezelf en doordachte beslissingen nemen.

Het leefstijlprogramma is opgebouwd uit de volgende zes thema's.

- **Thema 1** De groep? Dat zijn wij!
- **Thema 2** Praten en luisteren
- **Thema 3** Ken je dat gevoel?
- **Thema 4** Ik vertrouw op mij!
- **Thema 5** Allemaal anders, iedereen gelijk
- **Thema 6** Lekker gezond

Ieder thema bestaat uit vier lessen. Alle groepen werken tegelijkertijd aan hetzelfde thema, waarbij in ieder leerjaar uiteraard andere accenten worden gelegd. Geen enkele leefstijlles is hetzelfde. Kinderen doen samen spelletjes, luisteren naar verhalen, spelen toneel, bespreken onderwerpen in groepjes of met de hele klas, en maken opdrachten in een werkboek. Op dit ouderblad staat een thuisopdracht die u samen met uw kind kunt maken of waar u samen over kunt praten.

OVERZICHT VAN DE LESSEN

Praten en luisteren

Dit thema gaat over communicatie: over praten, luisteren en stil zijn. Allemaal vaardigheden die kinderen gaandeweg leren. Volwassenen kunnen daarin het goede voorbeeld geven. Zo leert uw kind dat vragen stellen en luisteren net zo leuk kan zijn als zelf iets vertellen.

Les 1 - Moet je horen!

Je hoort de hele dag door van alles. Maar hoe goed kun je luisteren? En wat is het verschil tussen horen en luisteren? Kun je ook luisteren als je tegelijkertijd praat? Een les in spreek- en luistervaardigheid.

Les 2 - Nou vraag ik je!

Kinderen denken na over vragen stellen: wat vraag je, aan wie stel je de vraag en op welk moment doe je dat? En hoe kun je een vraag zo stellen, dat je ook een antwoord krijgt? Ook praten ze over de stellingen: 'Er bestaan geen domme vragen' en 'Van vragen word je wijs'.

Les 3 - Met wie spreek ik?

Over 'officiële' telefoongesprekken. Hoe vraag je een organisatie om informatie die je voor een spreekbeurt wilt gebruiken? Wie bel je in geval van nood, en wat moet je dan zeggen? Hoe spreek je in op een antwoordapparaat? Ook praten we over de voor- en nadelen van mobiele telefoons.

Les 4 - Woorden die pijn doen

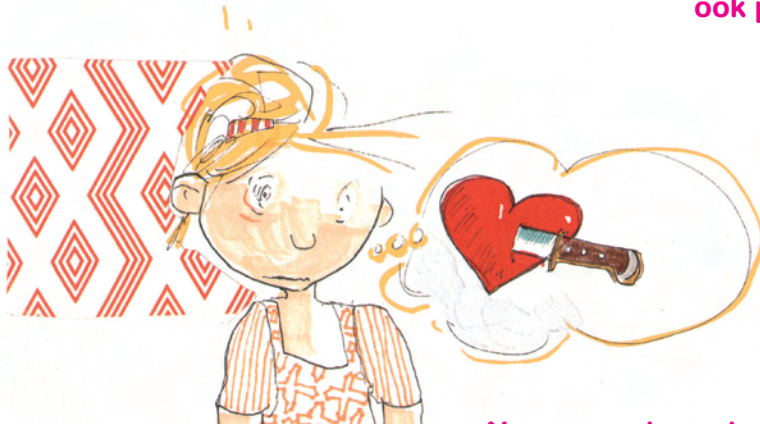
In deze les denken kinderen na over woorden die hen verdrietig of juist blij maken. Ze ontdekken dat sommige woorden niet voor iedereen dezelfde lading hebben. Ook praten ze over de pijn van schelden en wat je kunt doen als dit je overkomt. Aan het eind van de les bedenken ze woorden waarmee ze anderen een goed gevoel kunnen geven.

Schelden doet geen pijn?

Je gebruikt op een dag heel wat woorden: gewone woorden, aardige woorden maar soms ook vervelende woorden. Met woorden kun je iemand uitschelden of belachelijk maken.

Als je je snijdt of je hoofd stoot dan doet dat pijn. Maar woorden kunnen ook pijn doen.

Nare woorden raken je gevoel. Ze maken je boos of verdrietig.

Vaak zeg je nare dingen als je boos op iemand bent. Misschien heb je daar later spijt van. Denk daarom eerst even na voor je iets zegt. Dat is niet altijd gemakkelijk en het lukt ook niet altijd. Maar je kunt het in ieder geval proberen.

Vrolijke woorden

Tovenaars gebruiken in verhalen vaak toverspreuken waarmee ze goede of slechte dingen doen. Iedereen kan met woorden en bliken een beetje toveren. In deze les heb je het gehad over woorden waarmee je anderen blij, verdrietig of kwaad maakt. Vraag iemand thuis om voor jou woorden op te schrijven waar jij vrolijk van wordt. Kleine moeite, groot plezier!

Ik vind je .....

Ik vind je .....

Ik vind je .....

Ik vind je .....

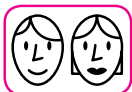
Ik vind je .....

Ik vind je .....

Ik vind je .....

SCHELDEN

Voor groep 5 gaat de vierde les in dit thema over schelden. Beseffen de kinderen wat de impact en de betekenis is van de woorden die ze gebruiken?

Waar halen ze de woorden vandaan?

Kinderen en volwassenen schelden om dezelfde reden: om zich te ontladen. Die lading kan een heleboel verschillende emoties dekken: woede, teleurstelling, frustratie, schrik, pijn, verachting, angst, verbazing, maar ook berusting, bewondering en vreugde. Als ouder kun je soms flink schrikken van woorden die je kind gebruikt. Waar halen ze de woorden vandaan? Van vriendjes, het schoolplein, de sportclub of thuis?

Beladen taal

Kinderen pikken het feilloos op wanneer er met een woord iets mis is: er wordt anders bij gekeken of op gereageerd. Ze weten ook vaak exact wat ze thuis wel of niet kunnen zeggen. Dat betekent niet dat ze deze woorden nooit gebruiken. Kinderen gebruiken

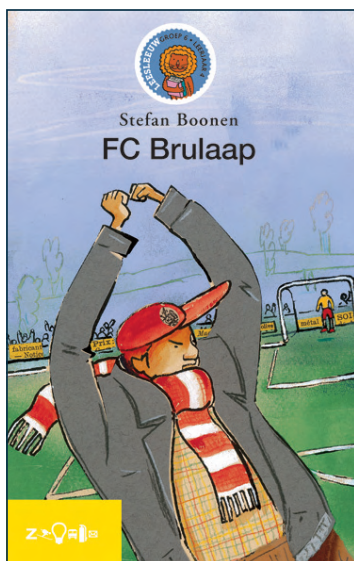
bepaalde woorden bijvoorbeeld alleen als ouders er niet bij zijn. Iedere generatie blijkt weer over een eigen, verbluffende woordkeuze te beschikken. De onderwerpen blijven wel gelijk: beledigend bedoelde scheldwoorden over ziekte, seks of uitwerpselen zijn een verschijnsel van alle tijden.

Tips om het schelden binnen de perken houden

- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer uw kind direct bij ongewenst taalgebruik. Vaak beseffen kinderen niet eens wat ze zeggen. Vraag of ze wel weten wat een scheldwoord betekent. Leg uit waarom het een naar woord is en waarom het gebruik ervan u tegenstaat.
- Geef aan welke woorden u wel of niet accepteert. Voor kinderen is dit belangrijk om te weten, want dit kan per gezin verschillend zijn.

BOEKENTIP

FC BRULAAP

*Door Stefan Boonen,
met tekeningen van Jan De Kinder.*

Gijs is het beu. Waarom houdt de vader van Samuel zijn mond niet? Kan hij niet gewoon naar het voetbal kijken en zwijgen? Nee, hij is voortdurend aan het roepen en schelden. Schelden op de scheids, de tegenstanders, maar vooral op zijn eigen zoon Samuel, de keeper van de ploeg. Logisch dat die daardoor fouten maakt en de bal door zijn handen laat glijpen. Op die manier heb je geen lol aan voetbal. Nee, het kan zo niet langer. Samen met zijn teamgenoten verzint Gijs een plan om de vader van Samuel een lesje te leren.

Over woorden die pijn doen en schelden langs de lijn.